

Zdravíme pana
A. JURU,
Illinois

30 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 002670)

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIV

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ÚTERÝ 18. ZÁŘÍ 1990 - Čís. 68

TUESDAY, SEPTEMBER 18, 1990

Katastrofy v severních Čechách

MILAN SCHULZ — RFE

Když jsme v pozdním sobotním odpoledni stanuli na vrcholku toho podivného kopce, abychom si pohovořili o jeho obsahu a významu, magnetofon vypověděl poslušnost. Snad se zalekl toho prostředí nebo už dál nemohl. Prostě bude třeba obsah toho hovoru a dojmy z viděného převyprávět.

Ten podivný kopec leží nedaleko centra Severočeského kraje — Ústí nad Labem. Je to kopec umělý a stručně se jmenuje chabařovická toxická skládka. Po léta se tam svážely jedy všeho druhu. Dneska nikdo nedokáže říct, co všechno ta hora obsahuje. Její povrch se skládá ze starých barelů, pneumatik, výsypek nejrůznějších odstínů, šrotů a zbytků bouraček. Přesněji určit se dá jen máloco. Několik desítek rozpadajících se dřevěných soudků nese nápisy v azbuce — jako vlastně nadbytečný důkaz faktu, odkud se do Československa leckteré z podobných hrůz importovaly. Popravdě — když jsme sestupovali dolů, už byly účinky půlhodinových inhalací mírně znát. Mimo kopec se pozvolna rozpouštějí v ovzduší.

Severočeský kraj, o kterém je dávno známo, že ho co do životního prostředí nejcitelněji postihla bezohlednost totalitní správy, je pořád krásná země. Sopečné homole na jeho jižním okraji jsou samozřejmě zachovalejší než severnější hřebeny Krušných hor, ale zeleně je tu pořád hodně a lidé, kteří tu žijí, jí užívají. Jsou to lidé stateční, protože dnes už vědí, co se kolem nich děje, a neprechají. Což je silné slovo pro takzvanou migraci, která je tu stále velká a které se dá zabránit jen důsledným nápravným programem, zaměřeným pouze na člověka.

Prosadit takovou koncepci není ovšem ani dnes lehké. Lukáš Mašín z koordinačního centra ústeckého Občanského fóra nám stačil jen

Pokrač. na str. 2

Francouzský ministr obrany Jean-Pierre Chevenement přehlíží piloty helikoptér v Saudské Arabii. Francie posílá 4.000 dalších vojáků, kteří se připojí k 300 vojínům již dříve do S. Arábie poslaných.

Zprávy z Československa

Píšete, telefonujete, pýtáte se. Prečo stúpa kriminalistika? Aká je celková situácia? Čo robí polícia? Čo máte robiť vy? A tak sa Stanislav Benda spýtal za vás špecialistu odboru obecnej kriminality Hlavnej správy VB českého ministra vnútra, podplukovníka Zdenka Pánka:

V súčasnej dobe sa všetky hromadké oznamovacie prostriedky zaoberajú situáciou zvyšujúcej sa trestnej činnosti. Predovšetkým v hlavnom meste, v Prahe. Ako vyzerá kriminalita v ostatných mestách ČR?

Nezasväteným občanom ako keby sa zdalo, že všetci zločinci sa stiahli do Prahy a hlavne okolo Václavského nám. Je pravdou aj to, že kriminalita najmä u lúpeží, majetkových trestných činov a krádeží vlúpania do bytov sa v Prahe šíri takým tempom, že keby sme neprevádzali celý rad opatrení k zamedzeniu vyváždzania kriminálnych osôb,

Pokrač. na str. 2

Ideály převyšují muže

Tleskejte reformám, ne Gorbačovu

Richard S. Williamson

"Je to pravda. Je Gorbačov populární v Americe. Nerozumíme, jak vás mohl ošálit"

Tak mluvil sovětský graduovaný student, který na mě čekal u Seremetyova letiště, aby mě doprovodil do Sovětské akademie společenských věd, kde jsem se zúčastnil spolu se staršími sovětskými činiteli konference na hospodářské otázky. Zatím co od úspěšné schůze presidentů Gorbačova a Bushe "záře Gorbyho" se táhne Amerikou, Moskvě je považována za zcela odlišnou historku.

Téměř každý s kým jsem mluvil - graduovaní studenti starající se o průběh konference, lidé na ulicích, ba dokonce vysoce postavení důstojníci - otevřeně mi říkali, že jim je dnes daleko hůře než jim bylo před pěti lety, když Michail Gorbačov se dostal poprvé k moci. Po mnoha létech úpadku, během posledních dvou let sovětské hospodářství se dostalo do rychlého rozkladu. Sověti jsou vyvedeni z rovnováhy. Většinou jsou rozlobeni.

Po dobu sedmdesáti let bylo sovětskému lidu hlášano jejich vůdci, že

Pokračování na str. 8

Winnie Mandela, žena Nelsona Mandely z ANC, zdraví osadníky spory rozštěpeného Phola Parku v Jižní Africe.

ZPRÁVY ZE SVĚTA

MOSKVA - SSSR

Podpisem šesti narodů byla teoreticky obnovena suverenity Německa. Smlouva podepsaná "dvěma" německými státy a šesti vítězi z druhé světové války, uznává sjednocené Německo, které má být formálně vyhlášeno dne 3. října t. r. Nové Německo zůstane členem NATO, ale žádné jeho oddíly nebudou umístěny na stálo na území bývalého Východního Německa. Německo dále prohlašuje v této smlouvě, že "nemá naprosto žádných územních požadavků proti jiným státům. Bonn souhlasil, jakožto gesto, s poskytnutím bilionové pomoci Sovětskému svazu. Mimoto se Bonn zavazal, že pro vracejících se 400 tisíc sovětských vojáků, kteří opustí německé území, vystaví obytné domy. Dvacetiletá smlouva o přátelství mezi Německem a Sovětským svazem má být jakýmsi rámcem pro širokou německou hospodářskou pomoc Sovětskému svazu. Odděleně západoněmecký ministr financí potvrdil, že jeho vláda poskytuje Sovětům bezúročnou půjčku ve výši 1.9 bilionu dolarů.

TEHERAN - IRAN

Iran vyhlásil svatou válku proti americkým ozbrojeným silám v Perském zálivu. Reč iranského spiritualního vůdce byla pronesena v prostředí zpráv, že Teheran souhlasil s pomocí v proražení blokády Spojených států a symbolických zlomků některých členů OSN. Bagdadu má dodávat potraviny a léky a placen bude irackým olejem. Přední americký tisk sice mlčí, ale v Evropě jsou plně noviny zpráv o tom, jak si lodě jezdí do Iranu pro iracký olej. Proto by bylo bláhové, aby Japonsko, jižní Korea, Tajwan a evropské státy vůbec platily Americe účet na válečnou utratu, kterou udělal Bush. Teheran zřejmě plánuje velké nákupy zrna v Argentine. Bylo již slyšet hlasy, že Bushovo embargo selhalo.

Mezitím Bush připravil ve Washingtonu, zpět již z pětitéždenní dovolené, kde řídil válečné přípravy proti Iraku z rybarské lodičky a ze zájezdu do Helsinek, videový záz, nam s poselstvem k irackým občanům. V něm jim říká, že za těžkosti, které jsou výsledkem embarga mají vinit svou vlastní vládu.

MOSKVA - SSSR

Gorbačov stojí plně za široce založeným plánem, kterým má být během 18 měsíců zřízeno v Sovětském svazu tržní hospodářství. Jedná se o plán načrtnutý sovětským ekonomem Stalinem. Ministerský předseda Ryžkov je neúspěšně proti plánu a naznačil, že raději resignuje ze svého místa premiéra, než aby předsedal rozkladu Sovětského svazu. Die Gorbačova, plán byl předložen parlamentu a všem patnácti republikám.

PRETORIE - JIZNÍ AFRIKA

Mandela obžaloval jihoafrickou vládu z vedení války proti jeho africkému národnímu kongresu a prohlásil, že nebude-li zastaven boj mezi černými frakcemi, budou tím ohroženy rozmluvy o ukončení apartheidu. Pretoria žádá o mezinárodní konferenci a tlak, aby byla zaranžována schůzka mezi dvěma černými soupeři, Mandelou z Afrického národního kongresu a Buthelezi, vůdcem Inkatha hnutí v Zulu.

Katastrofy...

naznačit, čím vším — kromě všeobecných záležitostí — bude nutno se v tomto regionu zabývat, s tím, že vlastně nikdo neví, kde začít. Třeba jen Chabařovice. Ta skládka je memento, které tu třetí a kolem něhož panuje stálá nejistota. Už ji chtěli někam převézt. Ale jen představa dalšího pohybu té masy neznámého odpadu vzbuzuje zděšení. K tomu přistupuje chabařovické uhlí. Celá obec by měla podle původního plánu ustoupit dalšímu uhelnému lomu. Jedna její okrajová část už ostatně stojí v troskách. Dnešní úvahy se vedou kolem nezbytnosti tohoto postupu. Není ještě rozhodnuto. Prostý rozum říká, že by celá země měla udělat, co je v jejích silách, aby lidi nemuseli pryč ze svých domovů, aby to uhlí snad už napořád zůstalo tam, kde je, aby se — spálené — opět nevrátilo k lidem, které hlavně v tomto kraji drží v necitelných poutech. Česká vláda — její předseda tu byl osobně a netajil se úžasem, který tu zažíval — česká vláda zdůrazňuje potřebu dávat severu Čech přednost, kdekoli to bude možné. Zaslouhuje v tom všestrannou podporu, i když se to v jiných krajích docela jistě nebude zrovna líbit.

Těch okamžitých katastrof je v severních Čechách jako naseto. Přesto se i tam dívají dál. Občanské fórum kromě denních zásahů a ročních programů podporuje například významný projekt: založit v Ústí nad Labem univerzitu, jejímž základem by byla fungující pedagogická fakulta a která by vychovávala mladé lidi především pro potřeby kraje; samozřejmě i na fakultě životního prostředí. Protože tenhle obor se tady dá studovat až příliš názorně. Zatím sem za tím účelem přijíždějí zahraniční hosté, teď třeba mladí Holanďané. Větší smysl by ovšem měla dobře zařízená vysoká škola, jejíž provoz spolek pro její založení plánuje už od letošního školního roku.

Náš přístroj — jak už řečeno — patrně ten chemický nápor nevydržel. Ale kousek od místa ekologického přestupku se v krásném starém oprámu — v někdejší uhelném lomu — cákaly děti, vcelku bezstarostně jako všude jinde na světě. Byl to pěkný pohled, při kterém jde ovšem člověku tak trochu mráz po zádech. Na tom jedovatém kopci bylo taky malé jezírko, které hrálo všemi barvami sotva určitelných sloučenin.

z Československa ...

stala by sa situácia veľmi vážnou. Ak sme evidovali kriminalitu v 1. polroku roku 1989 celkove 11 000 trestných činov na území hl. mesta Prahy, tak tohto roku za rovnaké obdobie ich evidujeme viac ako 21 000, skoro 22 000 a to hovorím len o trestných činoch. Pokiaľ by som mal porovnávať trestnú činnosť a jej zvýšenie v hl. meste tak sa jej blíži Severomoravský kraj skoro vo všetkých ukazateľoch, ďalej potom Ústí nad Labem, v lúpežiach Plzeň, proste nemáme v našej republike kraj, kde by sme nemali závažnú trestnú činnosť.

Áké sú hlavné príčiny narastania kriminality a v čom vy kriminalisti vidíte tak hlboký pokles morálky niektorých spoluobčanov?

Existuje niekoľko hlavných príčin. Za hlavnú príčinu tohoto stavu je možné vidieť to, že po novembri 1989 v súvislosti s demokratizačným procesom si rad ľudí pletie demokraciu s anarchiou. Toho využívajú plne kriminálne živly k páchaniu trestnej činnosti. Pochopiteľne, že negatívny vplyv zohrala aj amnestia pána prezidenta z januára 1990, čoho využil rad kriminálnych živlov a je tu aj tá skutočnosť, že nie všetci amnestovaní sa chcú vrátiť do normálneho života. Vyslovujeme svoj osobný názor, že až budeme mať pod zámkom takých 5 až 6000 amnestovaných, skutočných kriminálne závadových osôb vysporiadame sa aj s nárastom zločinnosti. Súčasný stav je poznamenaný aj značným počtom spáchaných trestných činov osobami rómskeho pôvodu. Pochopiteľne svoj podiel musíme priznať aj my príslušníci polície, hlavne v počiatkových mesiacoch roku 1990, kedy pod vplyvom rôznych tlakov a verejnosti, nevšímavosti a nechote pomáhať pri zisťovaní páchatelov roznorodej trestnej činnosti, naša práca zaznamenala určitý pokles. Po zrušení ustanovenia paragrafu 203 Trestného zákona t. j. príživníctvo, prakticky žiadne opatrenie proti osobám bez pracovného pomeru neprevádzame a to je tiež jedna z hlavných príčin.

Čo by ste doporučoval svojim spoluobčanom ako sa chrániť?

Predovšetkým nechodiť v nočnej dobe na odľahlé miesta ako napr. do parkov, do rôznych tých uličiek a pod. Nenosiť u seba väčšie obnosy peňazí, pokiaľ to nie je nutné a keď, tak to rozdeliť do rôznych častí odevu. Nevystavovať peňaženky v taškách a kabelkách. Najmä v obchodoch. Vystríhať sa náhodným známostiam v ich bytoch a pri platení neukazovať verejne väčšie množstvo peňazí

Páchatelia typujú obeť spravidla tam, kde to najmenej čaká. Pozor na ženy rómskeho pôvodu, a nie len oni, ktoré lákajú mužov na odľahlé miesta, ale tam už čaká celý rad ich splupáchatelov. Môže sa jednať aj o skupiny osôb. Máme v poslednej dobe hlásených z republiky niekoľko prípadov, kde skupina 10-15 osôb čaká na odľahlých miestach a dôjde k prepadnutiu poškodeného.

Czechoslovak Daily Herald

DENNÍ HLASATEL

Established: 1891

6426 W. CERMAK ROAD, BERWYN, ILL. 60402

TEL.: (708) 749-1811 and 749-1898

Second class postage paid at Berwyn, Illinois

Published Tuesdays, Thursdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (CENY PŘEDPLATNÉHO):

UNITED STATES		CANADA (in US Dollars)	
Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)	Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)
3 months \$25.00	\$15.00	3 months \$ 35.00	\$18.00
6 months \$42.00	\$25.00	6 months \$ 55.00	\$30.00
12 months \$80.00	\$42.00	12 months \$100.00	\$52.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články stotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zaslané články. Zaslané rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme \$3.00.

OVERSEAS in US Dollars

3 months \$ 38.00	\$22.00
6 months \$ 70.00	\$35.00
12 months \$125.00	\$65.00

Regie Nationale des Usines Renault, francouzský výrobce automobilů oznámil, že švédská firma AB Volvo se zúčastnila jeho nabídky pro zajištění zájmu v československém výrobci automobilů Skoda. V únoru tohoto roku podepsali Volvo a Renault smlouvu o vzájemném držení akcií. Ta je ovšem stále ještě bez účinku. Nedávné spekulace v obchodních kruzích o naděích s koupí zájmu ve Skodovce dávají přednost státem vlastněnému francouzskému Renaultovi před jeho soupeři, jako je Volkswagen AG z Německa a General Motors Corp. z Detroitu. Ve skutečnosti jde o soutěž v získání většího, pravděpodobně i kontrolujícího zájmu ve Skodovce, řízené státem, která má v plánu stát se akciovou společností koncem října tohoto roku. Mluvčí pro firmu Renault řekl, že očekávají rozhodnutí československé vlády ve jmenovaném měsíci. Skodovka vyrábí téměř 200 tisíc vozů za rok a její příjem je 100 milionů dolarů v tvrdé měně - což je třetí největší příjem mezi všemi československými společnostmi. Renault také oznámil, že souhlasil k prodeji zájmu ve výši 35%, asi 200 tisíc akcií ve Societé de Mecanique d Irigny S.A. která je montážní řídicího zařízení na automobily, japonské firmy Koyo Seiko, za asi 100 milionů franků (18.8 milionů dolarů) a nabízí firmě Koyo možnost, aby se stala partnerem s většinou akcií. Koyo je vlastněna z 18% Toyotou Motor corp. z Japonska, která dělá řídicí zařízení pro automobily a kuličková ložiska.

LONDYN - ANGLIE

Britská nezaměstnanost vzrůstá již šestý měsíc v řadě. Ministr práce Robert Jackson oznámil, že statisticky upravené číslo nezaměstnaných 1.65 milionů - 5.8% pracujících srovnáno s 5.7% v červenci - je špatným znamením, ale že zvýšení platů na základě smluv mezi odbory a podniky, může jen zhoršit situaci.

STOKHOLM - SVEDSKO

Svédska cenová a soutěžní kancelář upravila svou předpověď o výši roční inflace z původních 10% na 10.7%. Zástupce přednosty úřadu Ambjorn Berglung řekl, že "po iracké invasi Kuwaitu byly zaznamenány značné přírůstky v mezinárodních cenách ropy a ostatních olejových výrobků".

Zprávy

AMERICKE

WASHINGTON - D.C.

Chceme-li popsat co nejvěrněji dnešní situaci, jedním z nejlepších způsobů je, zahledět se na záhlaví nej přednějších amerických novin, byt jsme si jisti, že se neubráníme výtce po zevšeobecnování problematiky. A zde jsou: "Tuhá agenda". "Nákladná akce v Zálivu přichází do srážky s domácími potřebami". "Rozpočet se zhoršuje, hospodářské ochabnutí vyvstává z temna, účet za vojenskou pomoc se vzrůstá - a politika se stává tužší". "Bushovy prázdniny pod zorným úhlem kritiků".

Jakmile se prezident Bush vrátil ze své dovolené v Maine, shromáždil svůj kabinet a krátce jej informoval o konfrontaci s Irakem. Pak se ihned vrátil k hlavnímu předmětu dne: Požádal členy svého kabinetu, aby odvrátili svou pozornost od Perského zálivu a soustředili ji na hospodářské problémy zde doma.

Richard Dormnan popsal, jak krize v Zálivu rychle přidává biliony k široce otevřenému schodku. Hospodářský poradce mluvil o zpomalení hospodářského růstu, který ubírá poslední síly z bezkrvého hospodářství. Úřední činitel který se zúčastnil schůze se vyjádřil, že "nebylo mnoho příjemných překvapení".

Gerald F. Seib a Allen Murray, reportéři The Wall Street Journalu, píší v posledním čísle: "Nahromaděné a přehlížené problémy dopadnou na presidenta Bushe ještě tíživěji. Za poslední měsíc nikdo ho neobtěžoval. Kongres byl na prázdninách a domácí politika stála. Podpora veřejnosti se nesla na vlně patriotismu. Ale toto ráno čísla o nezaměstnanosti nabízejí první pohled na hospodářskou situaci jaká následuje v patách výbuchu na Středním východě". "Obnovené vyjednávání o rozpočtu rozdělí proti sobě stojící strany ještě více, neboť iracká krize těžce zkomplikovala jejich úkol, kterým je snížení schodku".

"Agresivní Bushova politika v Perském zálivu a hospodářský chaos se musí srazit hlava na hlavu, co nejdříve. Způsob s jakým tyto problémy budou řešeny ukáže, zda Spojené státy mají dostatek prostředků, aby mohly podporovat svou úlohu světové super - velmoci..."

"...Rozpočtový schodek pro příští fiskální rok může přestoupit částku 250 bilionů dolarů... Rudolph Penner z Urban Institutu, kdysi býval hlavou Rospočtové kanceláře kongresu myslí, že spolu s těžkým hospodářským ochabnutím, schodek může dostoupit částky 400 bilionů dolarů". "... Svět nás pozoruje. President a národ mají mnoho co by mohli ztratit. Sovětský Svaz má ještě horší problémy než Spojené státy a to ponechává Ameriku jakožto jedinou opravdovou moc na světě. Musí ukázat Gorbačovi, že si

především ona sama umí dát svůj dům do pořádku".

"To není domácí hádka v rodině, jak si namlouváme" říká Bobby Inman, bývalý zástupce ředitele CIA, ve skutečnosti celý svět nás pozoruje".

NEW YORK - N. Y.

Ceny oleje se pohybují divoce nahoru a dolů. Reagují na každou zprávu ze Středního východu. Začátkem týdne ceny vyletěly nahoru po pověstech, že iracké vojsko se pohybuje u hranic Jordánu. Smlouvy na dodávky v říjnu uzavřely o 1.26 dolarů výše, t.j. 31.30 za sud. Průmyslové Dow Jones končily o 3.96 bodů níže, 2625.59. Do uzavěrky našich zpráv pohyb DJ byl: 2612.62, 2625.74, 2682.67. Většina dluhopisů klesla, ale dolar trochu postoupil výše, měřeno proti hlavním měnám světa.

ATLANTA - GEORGIA

Podnikatel ve vývoji nemovitosti a stavitel význačných budov po celých Spojených státech Jon Portman, nebyl solventní, aby mohl zaplatit hypotéky na své stavby a půjčky. Horečně vyjednává se svými věřiteli o možné rekonstrukci jistot, které mají krýt jeho dluh ve výši více než 2 bilionů dolarů.

NEW YORK - N. Y.

Columbia Savings plánuje prodat své portofolio riskantních dluhopisů, ale transakce byla odmítnuta federálními kontroly. Tím se zvětšila pravděpodobnost, že vláda bude muset přejmout tuto další úspornou instituci.

WASHINGTON - D. C.

Demokraté uvažují o nové dani z luxusních předmětů ve své snaze vytáhnout peníze z bohatých lidí, zatím co republikáni odporují zvýšení sazeb daně z příjmu.

WASHINGTON - D.C.

Dluh spotřebitelů vzrostl v údobí posledních devíti měsíců s nebývanou rychlostí, jak hlásí Federal Reserve. Analytici z toho usuzují, že Američané se cítí být finančně přiskřípnuti. Dlužná částka se zvýšila ve Spojených státech během jednoho měsíce o 4.47 bilionů dolarů, což přepočítáno na roční dobu znamená přírůstek o 7.4%. Je to největší přírůstek od posledního října.

NEW YORK - N. Y.

New-Yorská bursa cenných papírů požádala federální soud, který se zabývá obchodními úpadky o povolení, aby mohla začít disciplinární řízení proti firmě Drexel Burnham Lambert, Inc. Pokuta může dosáhnout výše až 50 milionů dolarů. Správní rada burzy chce potrestat Drexela za porušení zákona v září minulého roku, Drexel doznal svoji vinu. Salomon Inc. z New Yorku oznámila, že souhlasila v principu zaplatit departmentu energetiky 83.8 milionů dolarů za údajné obvinění, že porušila vládní cenovou kontrolu ropy.

NEW YORK - N. Y.

Kurs amerického dolaru klesl proti japonskému jenu na nejnižší bod v období posledních 13 měsíců. Důvodem je očekávané snížení úrokové míry ve Spojených státech. Mnozí obchodníci s valutami věří, že dolar klesne ještě více.

NEW YORK - N. Y.

Nejnovější modou na začátku školního roku jsou neprostřelitelné šaty pro děti. Tento úbor, který je podložen neprostřelitelnou látkou je na prodej za pouhých 250 až 600 dolarů. Rodiče však mají pocit bezpečnosti. Počítá se, že jen v New Yorku bude prodáno na statisíce těchto bezpečnostních vynálezů. Jelikož bylo postřeleno několik dětí, někdo se bude smát celou cestu do banky, ale statisíce rodičů bude šťastných.

WASHINGTON - D.C.

Dům zástupců odhlasoval větší částky peněz na výlohy spojené s udržováním vojska v Evropě a v Pacifiku, které byly částí obranných dohod éry po studené válce. Od Japonska je požadováno, aby platilo plné výdaje za udržování vojenského zařízení umístěného v jejich zemi. Zákonodárci očekávají podrobnosti o prodeji velkého množství zbraní Saudské Arabii. Někteří vedoucí obranného průmyslu věří, že navrhovaný prodej může dosáhnout částky 20 bilionů dolarů, což je dvakrát tolik, než bylo požadováno - jestliže Bílý dům neoseká žádost Saudů z politických důvodů (Izrael). V nastávající debatě Domu je očekáváno, že nekontraversnější požadavek nebude předložen k hlasování. Jde o B-2 Stelth bombardovací letadlo, které má být připravováno návrhu vyřazeno z arsenálu Spojených států. Mimo tohoto dinosaura mají být ostře sníženy peněžní fondy na výzkum jedné z mnoha obranných systémů proti balistickým strelám, t.zv. "Star Wars" a výdaje na uniformovaný personál.

Pamätáte sa na Rubikovu kocku? Tú magickú, do ošialu privádzajúcu skladačku, ktorá sa dala donekonečna zo všetkých strán skrúcať do mnoho tisíc rozdielnych podôb, ale zriedkakedy do tej jedinej správnej?

Ak nie ste jedným zo 150 miliónov majiteľov Rubikovej kocky, ktorí si ju kúpili v čase, keď pred 16 rokmi doslova uchvátila svet, nič nie je stratené. Jej tvorca ju opäť privádza do obehu ako klasickú hračku. A ak už aspoň jednu doma máte, možno vás budú zaujímať i iné dômyselné veci, ktoré bývalý profesor designu, Ernő Rubik vytvoril. Ponúka ich vo svojom štúdiu, ktoré nedávno zmenil z malého spotrebného družstva na spoločnosť s ručením obmedzeným.

45 ročný Rubik, syn leteckého projektanta, založil štúdio v roku 1982. Má 20 zamestnancov, vrátane upratovačky a on sám je hlavným návrhárom. Od založenia štúdia zaučoval na nervy zákazníkov dvoma ďalšími diabolskými skladačkami: Rubikovým zázrakom a Rubikovými hodinami. V licencií americkej spoločnosti MATCHBOX predali dohromady okolo 52 miliónov kusov. Charakter spoločnosti je celkom podriaďovaný Rubikovým záujmom - novým originálnym nápadom a ich realizovaniu. A nie iba v hračkárskom odvetví, i v mnohých ďalších oblastiach - v navrhovaní nábytkových doplnkov, či v konštrukčných priemyselných produktoch. Navrhuje a vyrába napríklad nový typ košov na odpadky a vešiakov pre hotely.

Ernő Rubik nikdy nepomýšľal na to, aby opustil Maďarsko, napriek veľkému majetku, ktorý nahonobil. Má dve dcéry: 12 ročnú a 2 ročnú a 8 ročného syna. Ako vieme, patrí medzi najbohatších ľudí v Maďarsku. Sám na tú tému povedal: "Existuje iba jedno miesto, ktoré môžete nazvať domov. Peniaze? Čo by som robil so sto Mercedesmi? Mám všetko, čo pre seba a pre svoju rodinu chcem a potrebujem. Nerobím už pre peniaze. Mám ich dosť. Zistil som, že je oveľa nudnejšie a únavnejšie peniaze míňať, ako ich zarábať."

V Maďarsku založil Rubik zo zisku, ktorý mu jeho výmysly priniesli a ktoré z neho urobili milionára ešte v čase starého komunistického systému, dve dobročinné základny. Jedna z nich existuje vo forme štipendií pre podporu štúdií a návrhov potencionálnych vynálezcov. Druhou je Fond pre zlepšovacie návrhy, ktorý pomôže zlepšovateľom v ranom štádiu ich nápadu, poskytne im legálnu ochranu a pomôže im nájsť partnerov, ktorí pomôžu s vývojom a výrobou.

Pokračovanie na str. 5.

VÁCLAV BENEŠ TŘEBÍZSKÝ

Pokračování z min. čtvrtka

královna Dagmar

„Jsem z bodrcké země nejstarší... stařešina starostů všech - vítám tě, kníže můj, vítám tě, nevěsto ctná z rodu pokrevného... vy k nám nesete štěstí - my vám za to za dar svatební všecka bodrcká srdce k nohám klademe... buďte zdraví, šťastní a spokojeni. Jedna část proroctví vojvody Niklota vyplněna - druhá nedá na sebe dlouho čekat... Jen si těch srdcí našich umějte vážit!“

Divná vítací řeč, ale každé slovo v této řeči drahý kámen. Král Valdemar podal stařešině starost bodrckých mlčky ruku; nemohl ani promluvit, jak ho přivítání z těchto rtů dojalo...

„Tvé jméno?“

Král jen zašeptal. Nemohl a nemohl se přemoci.

„Gněvoš...“

Valdemar utkvěl nyní zrakem na mladém muži po boku starcově naklonil se k němu, ika ještě tak tichounce: „*věčné díky!*“ a nepřipustil ho ani k řeči.

Mladý muž - rytíř - Jitřenec - uklání se i královně, již také promžívají zraky hlubokým rozechvěním... Opět se tak nejlidnější usmívá, na všechny strany bílou rukou kyne...

Na červeném, aksamitovém polštáři leskly se městské klíče od bukovenských bran... Byly zhotoveny z ryzího zlata schválně králi Valdemarovi na uvítanou.

Nevěstě dánského krále přichází všechno toto, jako by byla v rodné zemi své... Už spatřilo oko její i otce Dobrohosta, jak ruce jeho na prsou sepjaty; ale měl na sobě nějak sešlé roucho. A tak se zdálo, že zestaral, obličej jeho plný vrásek... Před ním a po boku jeho kněží ve skvostných, zlatem krumplovaných ornátech, biskup bukovský s mitrou na hlavě a pastýřskou berlou v pravici, pluviali na přistojících také jen hoří a bílých říz není pro atlas či aksamit ani vidět... Jak chudíci proti těmto hodnostářům vypadá otec Dobrohost, a přece o kříž ve zdejší zemi jemu hlavní a největší přísluší zásluha... A nikdo si ho ani nevšímá, jako by byl ze všech nejposlednější...

Bukovský biskup přistupuje až ke králi a podává mu k políbení jantarový kříž, v jehož ramenou zasazeny dýmáky ceny nesmírné... Vítá jej po latinsku a duhovenstvo mu představuje taktéž po latinsku.

Král zaražen; zdá se, že někoho hledá a že ho nemůže najít. Na otce Dobrohosta zapomněli naprosto.

Nevěsta královská již netrpělivá. Pojednou jí přišlo do hlavy, že snad onen kmet v prošeďivěm, někdy černém rouše není otec Dobrohost a přece má od něho slib, jen on sám, - on jediný že spojí svazek jejich manželský před oltářem na věky...

Mezi bodrckými starosty vzniká nepokoj... Několik se jich kolem Gněvoše skupilo...

„Otče Dobrohoste... Jsi to ty?... Vždyť se těším nevyslovně, kdy tě uvidím... Což mne nepoznáváš?“

Tahle slova prodrala se nevěstinými rty hlasem, jež nelze vylíčit.

„Vždyť jsem a budu k tobě vždycky... po všechny časy jen Drahuškou... Jako by ses mne ostýchal! - Otče Dobrohoste!“

Muž, jehož si uprostřed veškeré té nádhery, všeho toho zlata a stříbra, nikdo nevšiml a jenž dlel tak skromniče opodál, jako by tu živé duše neznal, - stanul rázem před běloušem, nad sním čistším, na němž v sedle aksamitem potaženém seděla dánská královna; Drahuška se k němu shýbá, odhaluje si s tváří poloprůhledný závoj a otec Dobrohost jí líbá v běloušce čelo předlouhým políbením...

„Pán Bůh s tebou, duše drahá!“

„Však jsem tě již nemilé, důstojný otče, postrádal... Drahuška na tebe vzpomíná každým dnem nesčíslněkrátě...“

„Bůh jeden živíž milého věrozvěsta našeho!“

Starosta Gněvoš zrovna zahřimal a druhové jeho se k němu všichni přidali...

„Bůh jeden živíž milého věrozvěsta, jež nám tak dobrou kněžni vychoval!“

Tenhle jásoť zaletěl zajisté až k moři a mořské vlny ho zanesly až na dánské břehy...

A již tu i Jitruška s matkou Živenou... Královská nevěsta obě líbá ve tváře a z polokruhu vystupuje starý Ljudevít... také by něco rád promluvil; ale nechce a nechce mu to hrdlem na jazyk...

Valdemar hovoří s Dobrohostem a biskupův obličej zachmuřuje se temněji a temněji. Pravice, na níž rukavice červená se zlatými kříži, svírá pastýřskou berlu, jako by vzácný kov chtěla rozdrobit...

A zase již hlaholí zvony, znovu duní rohy, opět třepetají trubky jako o závod s rachotem bubny a ve všechny tyto zvuky mísí se bouřlivější a bouřlivější jásoť lidu za králem a jeho nevěstou, vjíždějícími do města...

A už druhým dnem nad starou Ljubici zasvítilo slunce nejzářivějším jasem svým! Od té doby, kdy tu k první chatě v šerém starověku kámen základní byl položen aneb dřevěné koly do země zaraženy, nebylo zde takové slávy a vnukové

pamětníků dnešního dne nezřeli ulicemi městskými ani za dob nejplnějšího rozkvětu tolik vzácných a bohatýrských hostů, jako když se ženil dánský král Valdemar s dcerou českého vojvody...

Ulice vedoucí k chrámu mariánskému zakryty drahým sukrem červeným a jako by se byly v nejrozkošnější stromořadí proměnily... A co květin na cestu k chrámu naházeno. Ulice na kolikeru místech překlenuty jako nejpřirozenějším loubím... Mariánský chrám podoběn ve vnitru báječnému sadu. Slunce vnikající do jeho prostor uzounkými zakulacenými okny osvětlovalo svatyni kouzelnou září.

Jen jediný stín, možno-li mluvit o stínu, kalil slavnostní náladu...

Bukovecký biskup svatebních obřadů se nezúčastnil. Nechtěl otci Dobrohostu nijakým způsobem dovolit, aby královský svazek manželský požehnal. Jemu samému že přísluší právo veškeré a nikomu že ho nepopustí...

Bukovský biskup byl z těch, kteří by v bodrcké zemi neraději byli viděli starý řád a na městských hradbách brunšvické praporece... Na otce Dobrohosta nevražil již, jakmile se řeči o působení tohoto věrozvěsta k uším jeho donesly. Však by byli musili Bodrci ve svých dědinách znovu stavět kříže, znovu by byli musili před nimi sklánět svých skrání, nedávna přehánka by byla přešla zcela brzičko a nebyť dánské pomoci, mohl Jindřich Lev být živ a brunšvické panství by se bylo ve zbouřené zemi znovu utvrdilo...

Král Valdemar se však dovedl ovládnout. Otec Dobrohost musil užít veškeré své výmluvnosti. Pokud na něm záleželo, byl by ustoupil milerád. Ale král tentokrátě velel a Drahuška prosila... Otec Dobrohost se již potom nezdráhal...

Kolem oltáře, v němž planulo moře světél, rozestavili se dánští bohatýři. Voskovice ve stříbrných svícnech leskem krunýřů a helmic, řetězů kolem hrdel zavěšených a drahokamů na jilcích skvostných mečů se kalily...

V chrámu dobrý tisíc hlav, ale nikdo ani nedýchá, veškeré zraky tkví na otci Dobrohostu, jehož hlas zní nejčistší zvonovinou, a jest jen málo, velmi málo tváří, jimiž by slzy nekanuly...

A sklánějí se k drahocenným kobercům předkem skráně dánských rytířů a jsou již mezi nimi mnohé lysé, jiné zase jako mléko bílé a ještě jiné popelu šedivější...

„Znám - znám velmi dobře srdce, jež přináší tato dcera z ušlechtilého kmene Přemyslovců vstříc nám všem, - znám to křišťálové srdce vaší královny do nejtajnějších záhybů jeho, vždyť jsem je pěstoval od malička... přichází mezi vás v zemi cizí, aby v ní domova nového nalezla, s duší neupřímnější... i prosím vás, jak umím nejvšeleji, - žádám vás ve jménu jejím, jak umím nejsnažněji: ať nalezne toho domova nového ve vašem středu opravdu, ať jest jí dánská země novou vlastí... otec její daleko... světil vám svého miláčka bezstarostně a s důvěrou mnohou, chraňte ji, střežte ji, buďtež jí věrni...“

Chrámem rozléhá se pojednou třesk ocele, steré meče svítí dánským rytířům nad hlavami a steré rty volají: „Budeme ji chránit, budeme ji stříci a věrnými jí chceme být do skonání...“

„A královna vaše nebude vám paní, nebude vám velitelkou, ale matkou všem - všem - na pevných hradech, na bohatých zámčích i v chatách nejhudších...“

Skráně Valdemarovy nachýleny skorem až ke stupňům oltářovým a ruka jeho chvěje se v ruce Drahuščině...

„A což bych měl tobě ještě povědět v tento den, jež - dej Bůh - aby nikomu z nás z mysli nevyšel a vzpomínán byl po dánské zemi do věků nejpozdnějších? - Buď pamětliva cti a dobrého jména rodné vlasti, buď pamětliva krve, z níž pocházíš, tvá čest i cti české země, tvá sláva i slávou tvé domoviny a blahořečení tobě blahořečením lidu, z něhož jsi vzešla... A těchto mých dnešních slov i dnešního slibu tvého buď ti věčným připomínatelem tento křížek, - památka z let pradávných, jež přinesl z dalekých krajů východních světec Metoděj... Toť svatební dar můj! Budiž ti zástíto za dnů šťastných a budiž ti ochranou, i kdyby - čehož račiž uchovat Bůh všemohoucí - mraky chmurné snesly se nad hlavou tvou!“

Otec Dobrohost zavěsil jednoduchý křížek dovedné práce byzantské své vychovance kolem hrdla na černé stužce hedvábné.

A zase hlaholí nejvelebnejším souladem všechny bukovské zvony, opět rachotily bubny, znovu ozývaly se trubky i duněly rohy a nesčíslné davy lidu propukaly v nejradostnější jásání.

Svatební hody podobaly se tak úplně oněm, jež umějí nej-mistrněji líčit pohádkáři. A kdo ví, zda-li by v někdejší Ljubici skutečnost byla nepředstihla nejbujnější obraznost. Na stolech pod širým nebem rozestřeno pro tisíce a tisíce... Co medoviny v sudech a co vína z rýnských břehů. Svatebníkům úsměv se z tváří ani neztrácel, všem radostí oči zářily a na rtech připitek za připitkem královským manželům na všecko nejlepší do nejdelších budoucích dnů... A netrvaly svatební hody také jen dva, tři dni, ale celý týden radost se s radostí střídala, až účastníkům ze všeho již hlava šla kolem a zatoužili po klidu a odpočinku. Na prostora za městem dva dni po sobě konána skvělá sedání, při nichž zlámáno dřevců, že než je zhotovili, celý les musili posekat, zpřeráženo mečů, že budou mít platněti na celou zimu práce, pohmožděno krunýřů a helmic, jako po opravdové bitvě, poškozeno lidských oudů, že ne jeden účastník bude mít do smrti památku (aspoň se tím bude moci chlubit) a rozdáno odměn a cen vítězných, že by jimi mohl kolik hradů

O bukovecké svatbě pěvci písně skládali, od kraje do kraje chodili, od zámku k zámku, od města k městu a divy neuvěřitelné o lesku, nádeře i bohatství rozhlášovali...

Otcí Dobrohostu zářil za těchto dnů obličej nejbláživější spokojenosti. A zdálo se, jako by se vrásky, jichž si byla Drahuška všimla bystrým očkem na jeho čele a tvářích, byly rozplynuly, staré jeho líce že rozkvetly růžemi z podletí, zraky jeho že zjasněny hvězdami a rty že neustále staženy k úsměvu, jenž zrcadlem duševního poklidu a odleskem vnitra nejlidumilnějšího.

„Nevíš a nemůžeš si pomyslet, Drahuško, jak mi v duši mé, že tě vidím šťastnou a že sny mé stávají se tak rychle, jakoby zázrakem, zlatou skutečností... Choť tvůj pravý démant, lid tvůj bodrý, poctivý, upřímný... A ty? – Ty bytostí, která nad všemi rozestíráš, a dej Bůh, abys rozestírala na věky perutě nejvřelejší lásky, nejsrdečnější oddanosti... Na shledanou – Drahuško! – Čas rychle mizí, hled, již vše uchystáno... Potom bych s tebou takhle nemohl mluvit... Jsi královnou, již nyní mocnou královnou...! Jen nezapomeň mých slov...! – Zaryj si je do mramoru... Na šťastnou shledanou!“

Otec Dobrohost líbá na rozloučenou bílé čelo královny Dagmary, které tolikrát křížkem znamenával...

V předsíni dlí již panny z královniny družiny, vše připraveno na cestu, otec Dobrohost kráčí po boku jasné choti Valdemarovy... Král jim přichází vstříc, je nějak rozechvěn, ale přemáhá se, i k úsměvu se nutí, aby choť ničeho nezapozorovala... Po straně Valdemarově rytíř Jitřenec, král ho jmenoval ještě o svatbě bodrčkým vojvodou, tvář jeho také jakoby zastřena lehým mráčkem, koně na náhradí již řehotají netrpklivě, nejraději by s větrem pustili se o závod.

Drahuška tiskne ještě naposled přátelské políbení na rty choti Jitřencovy, ani se oddělit nemohou, kdo ví, kdy se uvidí, a zamilovaly si jedna druhou, jako by pod jedním krovem byly srostly, jednoho otce a jednu matku měly...

„A kdy ty zavítáš tedy k nám, otče důstojný? – Jen slibuješ neustále a na přípovědi přestáváš!“

„Svým duchem budu u vás a s vámi den co den... A bude-li kdo upřímně vás vzpomínat, zajisté to bude Dobrohost, sluha váš nejvěrnější. Ovšem tuším, že bude mé přítomnosti v časech příštích nejbližší ve zdejší zemi zapotřebí měrou nejvyšší...“

Otec Dobrohost utkvěl na králi Valdemarovi významným pohledem.

Nový bodrčký vojvoda bezděky hlavou přikývl.

„Ať přijdou, pane můj, jakékoliv časy, my ti zdejší kraje zachováme... Bodrcové budou stát ke svému vladaři jako skály věrné!“

Jitřenec pronesl poslední slova nejdohodlanějším hlasem.

Ale byl-li by kdo upřel ostřeji zrak v bledé líce Jitruštiny, byl by užel v očích jejích podivné mlhy, jejichž rosa prý na štěstí manželské nejprudčího záru sžíravější...

Uplynulo několik okamžiků a někdejší Ljubici rozlaholily se opět všechny zvony na kostelních věžích, opět duněly rohy, znovu rachotily bubny a tisícové lidu provolávali královským manželům, jichž láska, dobrota a štědrost se za minulých dnů nejskvěleji osvědčila, ... dlouhá léta a slavné panování...

Jitruška se dívala za skvělou družinou královskou s hradeb bukoveckých ještě tak s očima zamželayma, se rty těsně sevřenými a obličejem jejím rozestíral se výraz, jenž svědčil o hoří, svírajícím mladou duši její kleštěmi. A zdálo se, jako by rty jejími byl – vzlykot upěnlivý prorazil...

„Plač jen, plač... Už to začíná... Raduje se dosud všecko, ale ve tvých očích již slzy... Však jsem je předpovídal... Ale budou se ti tvářemi ronit potoky, jak budeš plakat nad svým štěstím manželským... I tam těch radost dlouho nepotrvá...“

Jitrušce se zdálo, že jí tahle slova zahučel do uší někdo těsně vedle ní.

Znovu prorazil vzlykot rty jejími, ale tentokrát prudčeji a hlasitěji, až se bílé panny, stojící nedaleko vedle ní, tohohle výkřiku zděsily.

Vojvodova choť klesala již také k zemi.

„Vlchevec... ten starý... podívejte se!“

Panny v roucha bílá oděné zůstaly jakoby přimrazeny...

Teprve za chvíli přiskočili vojvodovně ku pomoci...

„Neslyšely jste nic, milé družky mé?“

„Nic... Jen zvony zvoní, jen rohy ještě duní a bubny víří!“

„Ani jste nikoho neviděly?“

„Vlchevece jakého...“

„Ale jen se tu kmitl!“

„Možno, že jsme se i mylily...“

„Vlchevec... kmitl se tu... vy jste se nemylily...“

Jitruška hovořila tato slova zvukem, zdálo se, že ledovým, lhostejným...

„Uhrnul tě, paní, oko jeho bodavé, šípů bodavější... Bude nejlépe, když si odpočineš...“

„Máš pravdu, Lado, uhrnul mne a bude nejlépe, když si odpočinu... Jsem opravdu slabá... Jedva že se držím na nohou... Jen když jste nic neslyšely!“

„Nic, paní naše... I kdyby byl mluvil, nemohlo ho být slyšet.“

„Nemohlo... nemohlo... Ale já dobře – předobře slyšela... Ty Bože Dobrohostův, ty Bože těch dvou šťastných duší, jež se berou do své vlasti, chraň nás, střež nás, ukaž, žeš všemohoucí, žeš dobrotivý, žeš...“

Jitruška opravdu nějak ztěžka dýchala. Musela se také vši silou o své průvodkyně opírat...

Královský průvod o tisíce hlavách byl již hezky daleko od Ljubice, když na severovýchodním obzoru vystoupily podezřelé oblaky...

Královna si jich všimla nejprvnější.

„Co to?“

„Páry z moře...“ odvětil Valdemar a přivinul k sobě mladistvou choť těsněji – „Nedívej se v tu stranu, Drahuško... Čiší z nich nezvyklý vítr...“

Tou chvílí pobodli rytíři své koně k rychlejšímu poklusu. Šedavé oblaky byly jim co chvíli podezřelejší a podezřelejší. Král Valdemar byl také zmíry znepokojen. Přiletěla mu jakoby zrovna z nich pod lebkou divná myšlenka. Tak mimoděk si vzpomněl na strýce biskupa, jemuž Drahuška vyprosila svobodu a jenž, právě když se chystali do Bukovce, povážlivě ochuravěl, že musel zůstat chtěj nechtěj v Dánsku.

VII Prošedivělé oblaky, jež vystupovaly na severovýchodním obzoru, byly hroznými věstiteli černé duše strýce královských manželů, jenž sotvaže začal dýchat volně vzduch, týmž okamžikem přemýšlel, jak by mohl záměry, jež za tolik let na Oringsburku ve vnitru jeho uzrály v saň devítihlavou, – co nejrychleji uskutečnit.

Nespokojenců vředy v každé zemi i za nejslechetnějšího panovníka a na výsluní zlatých časů. Příčiny rozmrzelosti a zášti nejrozmanitější; někdy už nepokoj v samé krvi, že odporce nemůže za sebe samého...

A v Dánsku za Valdemarových dob tak navlas.

Už předchůdce jeho stavěl a potíral loupežnictvo, jež všechny břehy a všechny vody na mnoho a mnoho mil kolem Dánska činilo nejistými měrou nejvyšší.

Ale strýc Valdemar se neštítal ani černých duší, aby se spojil s nimi proti mladému králi...

A nevhodnější dobou, zdálo se mu, že jest královská svatba, kdy nikdo na nic jiného nemyslí, leč jak by užil nejlépe radováněk...

Našlo se i několik ztracenců, kteří za jidášský groš rozjeli se do všech koutů dánské země, aby rybáře s plavčiky přiměli k povstání... Nejednomu z těchto mužů beztoho se již ozelelo někdejšího života, kdy na březích nocí dnem panoval čilý ruch, kdy se tu lodice jen kmitaly, kdy na lodících vozili hromady nejdrahocennějšího zboží a za fatku je prodávali...

Pokračování příští čtvrtěk

Český národní hřbitov v Chicagu

již přes 100 let dobře slouží potřebám československé krajanské veřejnosti v Chicagu a okolí.

Pohřbívání do země, žehem a do krypt MASA RYKOVA MAUZOLEA s křídly dr. Ed. Beneše a gen. M. R. Štefánika.

Obstaráme letní i zimní zdobení hrobů, jakož i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442, 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL. 60630

Poslouchajte náš rádiový program každou neděli
v 9 hodin ráno na WCEV 1450

When you have questions about investing... see the Banking Professionals.

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Road Cicero, Illinois 60650
6001 West Ogden Avenue Cicero, Illinois 60650

Phone 656-2000

DEPOSITORS INSURED UP TO \$100,000

Member FDIC

Je to velmi unikátny typ ná-dácie, a nie iba v Maďarsku. Rubik toho času vyjednáva s maďarskou Akadémiou vied o vytvorení novej spoločnej základiny, ktorej by bol riaditeľom, a ktorá by absorbovala i jeho Fond pre epšovacie návrhy. Ako ho- rí, existuje veľa zaujima- vých nápadov a projektov, problém je v tom, že po- jať sa na realizáciu je ča- o veľmi riskantné a zložité. Ľadáme tých najkvalitnej- ch ľudí, vo všetkých špič- vých odboroch, aby sme pomohli rozvoju techniky v Maďarsku. Usilujeme sa na- viazať kontakty s akadémi- ami v iných krajinách, aby si mohli navzájom vymieňať nápady a skúsenosti“.

Jeho srdcovou záležitosťou ostávajú však i naďalej hra- ky a magické skladačky. Tú- i po tom, aby boli k dosta- iu na celom svete, aby v aždóm hračkárskom obcho- e kdekoľvek na svete mali útik Rubikových výrobkov: arých, nových, najnovších. alším jeho dlhoročným plá- om je založenie "návrhár- ych štúdií", ktoré by bo- zainteresované na podob- ných projektoch, ako sú je- ho, po celom svete, v Lon- dýne, v Los Angeles, v To- kyu.

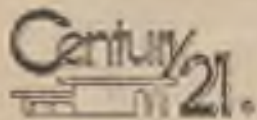
Ako sa Ernő Rubik poze- rá na vývoj situácie v Ma- ěarsku a na prechod k trho- vému hospodárstvu? Maďar- sko je podľa jeho slov iba na začiatku dlhého procesu.

"Vytvoríť čosi čo do kva- lity a obsahu nikdy predtým neexistovalo, nie je jednodu- chou záležitosťou. Prírodze- ne, okolnosti ovplyvňujú to, čo sa deje. Ak niekto má dobrý nápad, to ešte nesta- čí. Môže mať väčšie či men- šie šance. Ale zmeny veľmi pravdepodobne pomôžu. Je to ako s novým autom. Ne- môžete s ním hneď hnat 125 kilometrovou rýchlosťou. Mu- síte ho najskôr zabehať, zo- hriať. To isté platí pre novú politickú štruktúru. Potrebu- jeme čas“.

Nová forma spolupráce

(JR) – V súvislosti s vstupem Čes- koslovenska do Evropy dostala čs. bez- pečnost nabídka stát se členem IPA, mezinárodního sdružení zaměstnanců policie. Při příležitosti oslav druhého vý- ročí založení této organizace v Nabbur- gu byl přijat za člena major Otakar V. šek náčelník okresní správy Sboru ro- rodní bezpečnosti v Chebu. Jeho úkolem: je zabezpečit, aby se na celém území re- publiky vytvořila národní sekce IPA. Nová etapa vztahů mezi policisty států, které nedávno dělily osnaté dráty, zača- la letos v dubnu. Při příležitosti oslav osvobození Chebu americkou armádou sešly se čs. policejní složky z Chebu a Spolkové republiky Německo, bavorská hraniční policie a celní služba. Poprvé v historii obou států se tehdy postavili na společnou palebnou čáru při vzájemném měření sil ve sportovní střelbě ze služeb- ních zbraní. Při tomto setkání se naváza- ly přátelské kontakty a byl učiněn první krok k lepšímu vzájemnému pochopení a nové formě spolupráce.

51. Moravský den pořádá Ú- středna moravských spolků a Národopisný kroužek ÚMS v neděli 22. září 1990 v Union Hall v Countryside IL. Bude to opět velká národopisná slavnost.

RBI, INC.
9025 West Cermak Road
North Riverside, Illinois 60546

MILLIE
KOLESKE

(708) 442-0444
(708) 579-0545

mluvíme česky

Jestli chcete prodávat nebo kupovat zavolejte, prosim.

Na PRODEJ překrásný, 4 roky starý zděný dům v nové části Westchesteru - 3 ložnice, 3 koupelny, plný sklep, letní kuchyne. Pro velkou rodinu a nebo pro matku a otce.

Zavolejte o další informace!

Seznámení

Vdova po lékaři, bytem v Praze, zde na návštěvě hledá inteligentního přítele do 80 let. Zn. "Bez závazků"

HLEDAJÍ SE KRAJANÉ

HLADÁ SA

Perina Juraj Zaborský
manželka rodená Rendeková.
Rodáci z Trebostova.

Hladá ich:

Jozef Perina
Timravy č.15
03601 MARTIN
ČSR - SLOVENSKO

We need you.

American Heart
Association

Kde možno koupit HLASATEL:

- Austin a Čermák Rd.
Cicero — stánek
- Miloš Pancner
6038 W. Čermák Rd., Cicero
- Prague Sausage
6312 W. Čermák Rd., Berwyn
Pouze nedělní
- Redakce Hlasatele
6426 W. Čermák Rd., Berwyn
- Fred Pancner
6514 W. Čermák Rd., Berwyn
- Hon Oak Park & Cermak Rd.
Berwyn — stánek
- 26th & Ridgeland
Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & Ridgeland
Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & East Ave.
Berwyn — stánek
- V New Yorku: Candy Store
1437 - 1st Ave., New York, NY
- Optimo — 1508 East 2nd Ave.
New York City, NY
- Americké velvyslanectví,
v Praze

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel. : 484-4800

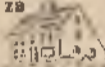
PRODÁ SE

RODINNÝ DOMEK
VE WESTCHESTERU

profesionálně stavěný, velký pozemek.
Moderní kabinety v kuchyni, 2 velké ložnice, koupelna s keramickými dlaždicemi, jídelna, přírodní krb, hotový basement s barem, patlo - velmi čistý! Nízké daně.
\$ 149.900,-

JIŽNÍ BERWYN

Novější dům pro 2 rodiny - 3 BD + 1.
Příjem 1.050,- dolarů za
\$ 149.900,-

POTŘEBUJETE

koupit, prodat, pronajmout,
hledáte či nabízíte zaměstnání?
Hledáte seznámení?

Volejte přímo naše. odd.

MALÝ OZNAMOVATEL
Classified

749-1891 nebo 749-1898

Dopis redaktorovi.

Vážený pane:

Mužstvo a důstojníci lodi
U. S. S. Wadderburn DD-684
plánují první sjezd (reunion) na
palubě lodi U. S. S. Kidd DD-
661 v Baton Rouge, Louisiana.
Sejtí bude v létě 1991; přesné
datum nebylo zatím dohodnuto a
bude oznámeno později.

Po celých Spojených státech se
hledají muži a důstojníci, kteří
sloužili mezi r. 1943 - 1969. Rádi
bychom dostali zprávu ode všech
těch, kteří sloužili na U. S. S.
Wadderburn včetně těch, kteří se
schůzky nebudou moci zúčastnit.

James E. Allison

8401 Timber Glen

San Antonio, Texas 78250

Tel. 512-681-0443

The United States Department of
State is seeking Czech-language
interpreters to work on a contract
basis from time to time. Near
native fluency in Czech and
English is required.

For more information contact
Erica or Stacey, collect at:
(202) 647-3493.

Překládám do angličtiny legální
doklady školní a osobní
notářsky ověřené.

O. KOVAR

Pište na adresu:
P. O. Box 313
Riverside, IL 60546
nebo volejte:
(708) 442-7115

Hledám práci

Remodelování, kabinety, trublařství, natírání,
papírování, malování venku i uvnitř,
nábytek na zakázku. Mám vlastní dílnu.

Volejte: 484-8228

Výprodej stromků.

Výprodej smrčků a boroviček 5
až 7 feetů - \$10,- \$15,-. Telefon:
1-616-469-2195
New Buffalo Mich.

Přijme se:

T. V. opravář, na část či plný
čas. Může pracovat v obchodě a
přinést T. V. domů. Volejte večer
708-788-9022 nebo pište Bill
Kalčík 3714 S. Lombard Berwyn,
Ill. 60402.

Help Wanted

COOK KITCHEN CHEF

Pro novou českou restauraci v oblasti O'Hare letiště.
Částečná znalost angličtiny
nutná. Volejte po 6. hodině
večer: 708-788-7257.

CHILD CARE (LIVE IN)

Loving and energetic person
needed to care for 2 boys in
Western suburbs. Some housekeeping.
Non smoker. Drivers licence. Some
English nec. Salary + bonus,
pd.vac. and car provided. Long term
commitment desired. 312-245-4111 days.

RICHARD HANZLÍK
MIROSLAV HANÁK

LAFAYETTE

Historický román Richarda
Hanzlíka a Miroslava Hanáka
"Lafayette" si můžete objednat na adrese:

Richard Hanzlík
132 Glendale Ave.,
Toronto, Ont.,
M6R 2T2
Tel.: 537-1686
Cena: \$ 15.00 plus poštovné.

BOŽE AKO HLBOKO SME
KLESLI
Juraj Donoval

Nedávno sme sa išli pozrieť ako to vyzerá na hraničnom priechode v Bratislave-Petržalke.

"Ledva už stojím na nohách", povedal nám pracovník pasovej kontroly a mladá colníčka prikývnutím hlavy jeho slová podporila.

Od samého rána do neskorej noci prechádzajú týmto hraničným priechodom stovky autobusov a tisícky osobných automobilov s našimi občanmi. Od 1. júla väčšinou smerom do takzvaných kapitalistických krajín. Využili sme možnosť prekročenia štátnych hraníc a na chvíľu sme si zacetovali do neďalekého Hainburgu. Mestečko s niečo vyše tri a pol tisícami obyvateľov bolo k večeru doslova preplnené Čechmi a Slováckmi, ktorí sa pomaly posúvali po čistých uličkách. Zastavovali sa pred obchodmi, niektorí do nich aj vstúpili a potom sa tvárili ako Alicia v ríši zázrakov. Išli si oči vyočiť pred vrchovato zaplnenými regálmi, v ktorých bol tovar u nás vídaný len na zahraničných reklamách. Mnohých doslova "šokovalo" aj správanie sa predavačov a predavačiek, ktoré boli v každej chvíli milé a ochotné obslužiť, dokonca aj našich minimálne solventných zákazníkov.

"Bože, ako hlboko sme za štyridsať rokov vlády komunistov klesli..." nahlas si pred potravinárskym konzumom vzdychla už nie mladá Slovenka. V tej chvíli som si pomyslel: Prečo sa naši ľudia do sveta vo väčšom množstve nevybrali už pred voľbami. Komunistická strana by v nich na môj dušu nezískala ani dve percentá hlasov. Aj "pritvrdlí" komunisti by si totiž museli uvedomiť, že napríklad susedné Rakúsko nám ešte pred tridsiatimi rokmi nesiahalo ani po päty. Dnes my za ním zostávame o desiatky konškových dlžok.

WANTED TO BUY

Old Toys, Cars, Trucks, Football and Baseball Cards, Old Tins, Coffe, Tea, Tobacco, Japps Potatoe Chip Cans, Old Magazines, Cracker Jack Items, Iron Mechanical and Still Banks, Marbles, Old Walt Disney Items, Lone Ranger, Batman, Gene Autry, Old Comic Books, Beer Steins and Glasses, Old Postcards.

Call NORM at 863-8979
or 447-7955

RAKÚSKA SPOLUPRÁCA

Ján Salgovič

Positívnych správ o Československu v ekonomických rubrikách západných novín a časopisov je v poslednom čase ako šafranu. Ak sa objaví nejaký príspevok, tak len o národohospodárskych ťažkostiach, o problémoch, kváriaciach ako jednotlivé vlády, tak aj mnohé podniky. Výnimkou z tohto pravidla bola informácia v západonemeckom denníku Frankfurter Allgemeine Zeitung. Hovorilo sa v ňom o zaujímavom modeli, pomocou ktorého by sa malo spoločnými rakúsko-československými silami pomôcť papierenskému priemyslu. Podnik na výrobu strojov pre tlačiarenský priemysel J.M.Voith, sídliaci v St.Poelten a poradenská kancelária bývalého rakúskeho ministra financií Hannesa Androscha chcú založiť spolu s tromi českými a slovenskými partnermi, Technopolom, Chemoprojektom a Chempikom, "Vývojovú a investičnú spoločnosť pre československý celulózný a papierenský priemysel". Tento nový spoločný podnik by mal sídliť v Bratislave. Polovicu základného kapitálu, 5 miliónov korún, by si medzi sebou rozdelili spomínané dve rakúske firmy, druhú polovicu, ďalších 5 miliónov korún, spomínané tri české a slovenské podniky. Rakúski partneri sa domnievajú, že týmto kľúčom by sa im podarilo prekonať aj možnú rivalitu medzi českými a slovenskými podielnickými firmami. Úlohou novej spoločnosti bude poskytnúť papierňam potrebný kapitál a vedomosti, ako používať kapitál na nutné investície.

Konkrétnejšie povedané, nový spoločný podnik by chcel pomáhať českým a slovenským celulózkam a papierňam pri investičnej výstavbe, chcel by pre ne zhotovovať rôzne štúdie, pomáhať pri preorganizovaní účtovníctva, pri hľadaní západných partnerov, pri exporte na západ a vykonávať tiež poradenskú službu v managemente a marketingu. Do úvahy prichádza podľa rakúskeho predstaviteľa firmy J.M.Voith okolo dvadsať podnikov, ktoré by mohli siahnuť po podanej pomocnej ruke, samozrejme za príslušný poplatok. Navyše, nevylučuje sa, že by tento spoločný poradenský a kapitálový podnik išiel s akciami na burzu, ktorá by sa v Prahe a Bratislave - pokiaľ sa medzičasom nič nezmení - mala čoskoro otvoriť. Dosiaľ sa uzavrela predbežná zmluva. Celý projekt by mal dostať konečný šat v najbližších týždňoch. Prečo tak obširne o tomto spoločnom projekte? Ide tu o pozitívnu správu, dokazujúcu, že spolupráca so západnými partnermi sa neodohráva len na "najvyššej" podnikovej úrovni, s výrobnými firmami-gigantmi, ako je napríklad mladoboleslavská Škodovka či Bratislavské automobilové závody, ale aj s menšími podnikmi, tiež schopnými poskytnúť českým a slovenským manažérom poznatky, potrebné pre vedenie podniku v zmene-

Denní Hlasateľ 7

18. září 1990

MILUJÍCÍ PROSÍ

*Dovoluji, Pane, tě prosit za srdce.
Které mě je, jak říci smím: moje.
Od tebe přišlo a po pár krocích,
Až se ti zlíbí, Pane, bude zase tvoje.*

*Však na den — vidět ho dej
Květům a celé zvěřině —
Den země a lásky den, ten,
Na který sobě patříme:*

*Rozprostři je v hodinách toho dne
Jako plášť překrásný,
Aby byli osvěženi ti, kdo zří srdce.
Hojivou rukou pohlázeni.*

*Jiného nic, Bože můj, oč bych žádala,
Než tuto prosbu — a toto, nemám:
Promiň, jestli jsem za ně nesprávně prosila.
Zdá se, že to srdce tak ráda mám.*

Albrecht Goes

Přeložila Pavla Tuháčková (Norimberk)

ných či meniacich sa podmienkach. Veď základom trhového hospodárstva nie sú obrovské koncerny, konglomeráty typu Daimler-Benz alebo General Motors, ale malé a stredné veľké podniky, ktoré sú tými príslovečnými "šľukami v rybníku", čeriacimi hladinu a veľkou mierou popoháňajúcimi vpred vývoj ekonomiky. Okrem toho sa rakúsko-československá Vývojová a investičná spoločnosť pre papierenský a celulózný priemysel nebojí ísť v budúcnosti na burzu, čo tiež nie je bežný krok. Podobnými nebojácnymi spoločnými projektmi so západnými partnermi by sa dal rozširovať - nielen papierenský priemysel.

Pre české a slovenské podniky vznikne teda poradenská a sprostredkovateľská firma, ktorá sa navyše bude zaoberať aj všeobecnou obchodnou činnosťou. Ak by sa jej podarilo dostať sa do styku s 20 papierňami a celulózkami ako to zamýšľa, tak by mohla veľkou mierou prispieť k rekonštrukcii a modernizácii tohto priemyselného odvetvia. Dopyt po papieri je v Českej a Slovenskej Federatívnej republike veľký, produkcia často nestačí držať krok s požiadavkami tlačiarňí.

Tento krok vpred má však jednu malú chybičku krásu. Ideálne by azda bolo, keby takýchto spoločných podnikov, poradenských a sprostredkovateľských služieb, vzniklo v jednom priemyselnom odvetví hneď niekoľko. Mohli by si navzájom konkurovať, existoval by trhový popud aj v tejto sfére. Keď už trhové hospodárstvo, tak vždy a všade, s výnimkami ako je trebárs železnica či pošta. Nebudme však maximalistami. Veľkým úspechom by bolo, keby sa novej rakúsko-československej spoločnosti podarilo dať dokopy aspoň časť papierenského priemyslu. A konkurencia v poradenskej službe? To my mohlo byť o určitý čas ďalším námetom kladného príspevku v západných novinách o pokroku československej ekonomiky v jej snahe prejsť trnistou cestou k trhu a trhovému hospodárstvu.

Navštívte svobodné

ČESKOSLOVENSKO 1990

Nyní bez víza a povinné výměny.

Každý měsíc máme 3 skupinové odlety do Prahy a Bratislavy za nejnižší ceny na rezervovaná data. Zavolejte o podrobnosti!

Levné ceny do dalších evropských měst.

FRANKFURT \$ 515.- Mníchov \$ 587.-
ZURICH \$ 629.- PARÍŽ \$ 630.-

VÍDEŇ special \$ 515.- non-stop.

VARŠAVA speciál \$ 699.00, děti do 17 let jen 499.00

Pronajmutí aut v Evropě za velmi výhodné ceny.

Návštěvy z Československa vyřizujeme rychle a spolehlivě na jakoukoliv dobu pobytu.

WEBER TRAVEL AGENCY

6805 W. Cermak Road, Berwyn, IL. 60402
TEL. (708) 749-1333

Zavítáte-li do Chicaga

neopomeňte navštívit obchod F.PANCNER, Inc a prohlédnout si bohatý sklad importovaného zboží, hlavně jedinečný výběr KRISTÁLOVÉHO SKLA z Československa a jiných zemí, šl. KERAMIKU, pravé české GRANÁTY a Jablonecká BIŽUTERIE, PANENKY v krojích dámské ručně vyšíváné BLŮZY, kuchyňské KOŠENI, MLÝNKY atd'.

JEDETE DO ČESKOSLOVENSKA?

Máme pro vás praktické příručky k cestování:

AUTO-MAPA ČESKOSLOVENSKA	\$3.25
MAPA ČESKOSLOVENSKA	\$1.95
AUTO ATLAS ČESKOSLOVENSKA	\$6.50
PRAHA - plán města	\$1.95

SLOVNÍKY A UČEBNICE

Hals: Anglicko-český a česko-anglický slovník	\$6.50
Caha-Kramsky: Anglicko-český slovník	\$8.95
Trnka: Anglicko-český a česko-anglický slovník	\$6.95
Česko-anglická konverzace	\$3.50
Say It in Czech	\$3.50
Čeština pro cizince (Czech for Engl. speaking)	\$8.95
Píšme správně česky	\$4.50
Česká mluvnice	\$8.95

Poštovné: Do \$5.00 - \$1.25, Do \$25.00 - \$2.50,-

TUZEX potravinové balíčky nebo dárkové poukazy do Československa vyřizujeme spolehlivě a zaručeně.

F. PANCNER, Inc.

6514 W. Cermak Road Berwyn, IL. 60402
Tel: (708) 464-3459

Letní obchodní hodiny od 1. června do 4. září 1990

Pondělí - pátek od 9.30 ráno do 5.00 večer.

Sobota od 9.00 ráno do 5.00 večer.

V neděli zavřeno

First National Bank of Cicero

The Foundation of a Solid Community.

CALL ON US! 780-5000

Serving Our Community
Since 1921

- 24 Hour Cash Station®
- Two Locations
- Free Parking • Drive-Up Banking
- Complete Trust Services Available

A PINNACLE BANK

6000 West Cermak Road, 2500 South Cicero Avenue,
Cicero, Illinois 60650, Phone 780-5000, Member FDIC

Joseph Sobran
(Conservative Chronicle z 29. srpna, str. č. 10)

Každý, kdo namítá naši akci v Iranu, musí dříve či později čelit výtce, že je "isolacionistou". V běhu jednoho týdne byl jsem tak přátelsky nazván svými přáteli. Mnoho však proti tomu nenamítám. Nejedná se o slovo, které by mělo být pichlavou obžalobou a nebylo řečeno proto, aby zranilo mé malé citění. Prostě některé lidi napadlo, že je to zřejmá fráze, které má být v mém případě užito. Slovo se datuje zpět do pozdních třicátých let, kdy v Evropě hrozila válka a lidé, kteří byli pro americkou intervenci, chtěli, aby byla hanobná nálepka přilepena na ty, kteří dávali přednost americkému nevměšování se, prostě, aby Amerika zůstala opodál. Franklin Roosevelt rád nazýval své oponenty "isolacionisty" a s daleko větší přičutí jedu "copperhead" (Pozn. Překl.: "Meděná hlava", což byl název pro příslušníky severních států, kteří v době civilní války sympatisovali s Jihem). Je to zvláštní naslouchat konservativci, který odsuzuje dílo FDR a současně okázale přijímá jeho ponižující výrazy.

Avšak od konce druhé světové války, konservativci více a více nacházejí zalíbení v amerických vojenských akcích na celém světě. Pod opatrovnictvím geopolitických myslitelů, jako býval James Burnham, můj přítel a mentor, tito viděli Sovětský svaz jako smrtelnou hrozbu samému přežití Spojených států a přímo cítili, že agrese Sovětů, byť i prováděna pomocí jejich zástupců, musí být zcela zastavena. Burnhamův vliv převládá a tak zvané izolacionistické proudy republikánské strany dostalo se do ústraní. Lidé jako John T. Flynn, před druhou světovou válkou zakladatel výboru zvaného "America First" (Amerika na prvním místě) a později oponent studené války, ztěžili se domohl k uchycení ostatních konservativců. Nyní jsou všichni téměř zapomenuti. Měl bych ještě dodat, že Burnham šel ještě dále než bylo volání po "containmentu" (politiky v zabránění rozšíření se cizí ideologie či moci), strategie zastavené takovými liberály studené války jako byl George Kennan. Burnham argumentoval, že "containmentu" znamená ponechání iniciativy Sovětům, s nezbytným výsledkem, že budeme věčně bojovat na jejich podmínkách a v čase a místech jejich volby. Dával přednost strategii, která by přinesla boj k Sovětům a nakonec by zničila základnu světového komunismu. Pro něho "isolacionism" nepřipadal v úvahu, protože izolace se stala nemožnou.

Naučil jsem se od Burnhama velice mnoho. Avšak jednu věc jsem nikdy nepoznal, zda měl či neměl pravdu. Měl báječný způsob jak vysvětlit problematické otázky a dokonce, myslíte-li si, že nakonec neměl pravdu, najdete jeho knihy objasňující velmi mnoho. Takovou měl mysl. Jeho malá knižička "The Machiavellians" (1943), musí změnit způsob, jakým se čtenář začne dívat na politiku. George Orwell se zprvu domníval, že by to bylo velice nemorální, aby moc měla zvláštní smysl odpovědnosti, ale postupně viděli její chladnou logiku. Burnham často uvedl do rozpaku ty lidi, jejichž přístup k politice byl založen hlavně na mravním veřejném odsouzení, jehož on sám se vystříhal. Byl si velmi hluboce vědom mravního rozměru

Ideály převyšují muže ...

musejí něco obětovat, ale konečně, že to povede k lepšímu světu. Většinou si uvědomovali, že nežili tak dobře jako lidé na Západě, ale věděli, že jsou předvojem pokroku, že jsou budoucností. Nyní jejich historie byla obrácena vzhůru nohama. Nyní musí slyšet, že jejich minulé oběti, které přinesly pro dobro komunistického systému, pouze udělaly vše jen horší. Nyní jim je řečeno, že jejich hrdinové jako byl Stalin, byli ve skutečnosti ničemové. Nyní si uvědomují, že jejich životní standard není trošku nižší než je na Západě, ale že jsou na tom daleko hůře. Nyní jsou přesvědčováni, že musí obětovat daleko více, neboť nakonec, díky radikálním reformám perestrojky s cílem částečného tržního hospodářství, vše bude lepší. A místo toho je zde hrozný nedostatek potravin a ostatních životních nutností. Poličky jsou prázdné.

Jeden Moskovčan mi řekl "Alespoň předtím jsme měli systém. Věděli jsme, jak se máme chovat. Nyní nikdo neví".

Sovětský svaz nebyl a není společností práva. Je to společnost vzájemných poměrů moci. A nyní jim utíká půda pod nohama. Vážné nedostatky, nižší životní úroveň, rychle rostoucí zločinnost, národnostní neklid, nic nepracuje dobře - dokonce ani ne ta báječná moskevská tráha, zmatek kde byli a kam jdou není divu, že většina Sovětů nemá žádné důvěry ve svého vůdce. Není divu, že jediná životaschopná politická alternativa Gorbačova, populist Boris Jelcin, mohl být zvolen prezidentem Ruské republiky.

Pokuste si představit ten čas v Americe, kdy se začíná opakovat velká krize z třicátých let, na vrch rasových nepokojů šedesátých let, na vrch poznání, že Anglie, Francie a Německo opouštějí NATO a pohybují se na druhou stranu. Ze Kalifornie a Nová Anglie pokoušejí se odloučit od Spojených států, a že náš prezident nám říká, že historie, které jsme se učili ve školách, je lež.

Co se pokouší udělat Michail Gorbačov v Sovětském svazu je hluboce

KOLIK JE ČASU?

*Kolik ho z přesypek odzvrčelo?
Kolik ho dosud zbývá
trpělivému čekání Blanických
a Křižeti, hledícimu z nebes?*

*Lidé jdou tímto podzimem
a kdesi zatím, my to víme,
uzel na pytlí tmy se rozvazuje.
Na spoušti a oprátku se klade
skrytý prst. Který, to víme.
Osud a pohár této země hrám
na to, co není, má být zařikán.*

*V kolikátém dni jsou
dějiny proher a naděje,
zbarvené srpnem do krvava?
Vzdory, opylené jarem,
křičí zabíleným písmem
z domů a kdejaké ohrady:
Mene, tekel...*

*Lidé jdou tímto podzimem
a vědí, jak se píseň zpívá.
Jednou přijde hodina,
kdy tyrané uslyší ji.*

Psáno na podzim roku 1968

(Mene, tekel, znamená spočítáno, váženo. Vyskytuje se ve starozákonní knize proroka Daniela.)

Vojtěch Prokop

politiky, vzdor svému objektivnímu náhledu.

Burnham věřil v nutnost americké intervence za hranicemi země alespoň v zásadě. To ovšem neznamená, že by jí byl nakloněn v každém případě. Byl toho dalek. Vždy záleží na cíli a zda Spojené státy mají dost prostředků k jejich dosažení. Podporoval válku ve Vietnamu, ale měl námitky proti tomu, jak Spojené státy jí vedly, což eventuelně ho vedlo k závěrům, abychom přiznali svou porážku. Jak Christopher Hitchens nedávno poznamenal, Burnham se nevzdal užívání výrazu "imperia" v popisu Spojených států ve světě. Od doby své první knihy "The Managerial Revolution" (Revoluce vedení podniku), která způsobila v roce 1940 sensaci, usoudil, že původní americká republika je zastaralá. Myslel, že velká vláda zůstane s námi a přímo chladně opovrhoval myšlenkou, že toto vše má co společného s demokracií. Demokracie byla pro něho nemožností a Burnham nikdy neobhajoval nemožné. Na tomto místě se úctihodně rozcházím s Burnhamem. Pro mne konservatism znamená rekonstrukci konstituční republiky tak, jak jsme ji začli. A proto také posuzuju každou vojenskou akci Spojených států v tomto světě. To vzbudí ve mně okamžitou předpojatost proti takové činnosti, protože válka vždy má sklon ke zvýšení moci vlády doma. Někdy mohou být převládající důvody pro vedení války, ale čím dále od domova, tím méně mohou být zajímavé.

Nemohu nalézt důvodu, že vyhlídky na zvýšení ceny oleje by měly být příčinou války. Nyní, když hrozba Sovětů je u konce, nejbezprostřednějšími nepřáteli ústavní vlády nejsou divoké cizí mocnosti, ale gentlemani ve Washingtonu, kteří mají nad námi přímou moc, dávají nám špatné zákony a ukládají na naše bedra daně z bludných a uplatkářských důvodů. Saddam Hussein nemůže nás poškodit více, než oni, byť i někdy z dobrých úmyslů. Nepovažují za rozumné, abychom odmítli jako názor "isolacionismu" thesi, že nejdůležitějším problémem není vzdálený netvor, ale vše pronikající špatná vláda. S omezenou mocí vlády a volnějším hospodářstvím, byli nezranitelní téměř jakémukoliv cizímu zlu.

důležité. Hnán nutností hospodářského úpadku a patriotismem pro matičku Rus, Gorbačov se snažil udělat ze zhroucení se imperia ctnost.

Východoevropské satelitní země jsou svobodné od ruské boty a vrhají se do demokracie, rozdílnosti a do tržního hospodářství. Gorbačov se vydal za politickou otevřeností, rozdílností a potácí se dopředu za tržním hospodářstvím a snaží se nastartovat svůj rohládající se motor

Svoboda. Rozdílnost. Tržní hospodářství. Toto jsou důležité ideje. Jsou základními kameny amerických hodnot. My jsme za ně bojovali. A my také máme tleskat sovětským pokusným a nešikovným krokům k dosažení těchto principů. Máme život a podporovat přeměnu. V tomto president Bush má plnou pravdu. Ale současně se dopouštíme vážného omylu. Naše podpora těchto reforem je příliš ztotožňována s jejich nepopulárním vůdcem, mužem těchto reforem je příliš ztotožňována s jejich nejpopulárnějším vůdcem, mužem nevoleným, mužem bez souhlasu lidu, mužem, kterému do dneska chyběla odvaha přesvědčení o nutnosti hospodářských změn. Zatím co pomáháme sovětům během této doby brutálních změn, musíme dát na jevo, že tleskáme principům svobody, rozdílnosti a volnějšiho hospodářství. Je pravdou, že Gorbačov si zaslouží uznání za svou odvahu a měli bychom také uznat jeho osobu a vůdcovství. Ale musí to být myšlenky a principy se kterými se musíme ztotožňovat, ne člověk.

V dnešním světě třicetivteřinových zvukových úryvků na síti zpráv a záhlaví novin, je snadnější se ztotožnit se symbolem sovětských reforem. Ale pro nás on je falešným symbolem. Je ohroženým druhem lidí. Je naděje, že on a jeho vise přežijí a bude se jim dobře dařit. Ale stane-li se tak či nestane, vyšší ideály zůstávají. Naše podpora principů svobody, rozdílnosti a volného hospodářství musí být stavěna na žulových základech se sovětským lidem, neboť jsou to oni, kteří se propracovávají těmito radikálními reformami a ne na měnlci se písečné půdě, na které stojí osoba zavátá doma samými potížemi.